

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

31 մայիսի 2019 թ.
№ 8 (1042)

Թերթի առաջին համարը լույս է տեսել 1965 թ. մարտի 11-ին
երկշաբաթաբերթ • հրատարակման 54-րդ տարի

ԽԱՂԱՏՈՒ ԱՌԻՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԸՅԹՎԱԿԱՆ ԴԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐՔԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԴԱՏՏՈՒԱԹԵՐԸ

ՄԱՅԻՍԻ 28-Ը ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԻ Է

1918 թվականի մայիսի 28-ին Հայոց ազգային խորհուրդը հայտարարեց անկախ Հայաստանի Հանրապետության ստեղծման մասին: Առաջին կառավարության նախագահ նշանակվեց Հովհաննես Քաջազնունին:

Հանրապետության օրը պաշտոնապես նշվում է 1992 թվականից: Այն հայոց պետականության վերածննդի խորհրդանշան է:

Ինչպես նշում է պատմաբան Արմեն Ասրյանը. «Սարդարապատի հերոսամարտը հայ ժողովրդին տվեց կյանք և անկախ պետականություն: Մեր պետականության, մեր կյանքի և արժանապատվության համար պարտական ենք Սարդարապատին ու նրա հերոսներին: 101 տարի առաջ այս օրը հայ ժողովրդի նվիրյալ զավակները հակազորոհի անցան հայոց ոչնչացմանն ու Հայաստանի վերջնական նվաճմանը ձգտող թուրքական զորքերի դեմ և արյունահեղ կռիվների ընթացքում ջախջախիչ պարտության մատնեցին նրանց»:

Սարդարապատում հաղթելով թուրքական բանակին՝ հայկական զորքերին հաջողվեց կասեցնել թուրքական ներխուժումն Անդրկովկաս և փրկել Հայաստանը ոչնչացումից: Սակայն Հայաստանի Հանրապետությունն ընդամենը երկու տարվա կյանք ունեցավ՝ 1918 թվականի մայիսի 28-ից մինչև 1920 թվականի դեկտեմբերի 2-ը, որովհետև 11-րդ Կարմիր բանակի զորամասերը մուտք գործեցին Երևան և հանրապետությունը խորհրդայնացվեց:

1996 թվականի փետրվարի 21-ին ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից մայիսի 28-ը հռչակվեց որպես Առաջին Հանրապետության տոն:

Պետականության վերականգնումը առեւելի նշանակություն ունեցավ հայ ժողովրդի համար. հենց Առաջին Հանրապետության ստեղծումով հայկական պետական մտածողության, հայա-

պահպանության և ազգի անրապնդման սկիզբը դրվեց: Խորհրդանշական այդ օրը փոխեց մեր՝ հնագույն ազգի ճակատագիրը՝ հնարավորություն ընձեռելով ապրել ու արարել սեփական երկրում, սեփական հողի վրա, կերտել իր պետությունը և պայքարել նրա զարգացման ու բարգավաճման համար:

Հայտնի են Ռուբեն Սևակի անվան մրցանակակիրները

Հայ մոր և նորագույն գրականության և նրա դասավանդման մեթոդիկայի ամբողջի վարիչ, պրոֆեսոր Սուրեն Դանիելյանը համալսարանի գիտական խորհրդի նիստում ներկայացրեց արդեն 3-րդ տարին անցկացվող մրցույթի արդյունքները՝ նկատելով, որ այս տարի Ռուբեն Սևակի կենսագրական, հասարակական գործունեության և գրական բարձր շերտերը քննող խոհագրությունների մրցույթին ստացվել է գրավոր 18 աշխատանք՝ բուհի 7 ֆակուլտետից և 1 աշխատանք՝ ՀԴՄՀ հենակետային վարժարանից:

«Այս մրցույթում մեր առաջին հաջողությունը պետք է համարել երիտասարդության համընդհանուր փրո, խանդավաղատանքի՝ նման ներկայացուցչական բնաբուխ վերաբերմունքը Սևակ երևույթի, բանաստեղծական մնայուն արժեքների նկատմամբ», -նշեց պրոֆեսոր Դանիելյանն ու հավելեց, որ աշխատանքներից առանձնացվել է հատկապես սուր մրցակցային բնույթը, նյութին մոտենալու և այն բացահայտելու ուսանողական բազմակողմ հետաքրքրասիրությունը:

Ըստ չափանիշների՝ 1-ին մրցանակ չի տրամադրվել և դրա փոխարեն մրցանակ է շնորհվել 2-րդ մրցանակային տեղերը զբաղեցրած 2 ուսանողի՝ Բանասիրական ֆակուլտետի ուսանողներ Ժաննա Նիկողոսյանին և Լիլիթ Դանիելյանին, 3-րդը՝ նույն ֆակուլտետի հեռակա բաժնի ուսանողուհի Հասմիկ Հակոբյանին, իսկ խրախուսական մրցանակը հանձնվեց Սկզբնական կրթության ֆակուլտետի ուսանողուհի Լուսինե Աբրահամյանին:

ՄԵՐ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԵՐԸ. ՀԻՇՈՂՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍ

Չկա ավելի բարձր արժեք, քան այսօրվա խաղաղ օրը մեզ պարգևած հայ քաջորդիների հիշատակի հանդեպ խոնարհումը, քան որդեկորույս մայրերի մեծարումը: Դա մենոնղներին պետք չէ, դա ապրողներին է պետք՝ սթափ պահելու հիշողությունը և հասկանալու, որ Հայրենիքը սոսկ տարածք չէ, այլ սրբություն, որի յուրաքանչյուր թիզ հողը արյան գնով է պահվել...

Հայ հերոսամարտերի հերոսներին և հայոց պատմությունն իմանալը, միմյանց փոխանցելը յուրաքանչյուր սերնդի պարտքն է նույն այդ նահատակների հիշատակին...

➤ 3

ԹԵՔՆԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՄՐՑԱՆԱԿԱԿԻՐՆԵՐԸ

Երևանի թեքնյան կենտրոնում անցկացվեց մշակույթի տարբեր ոլորտներ ներկայացնող ամենամյա մրցանակաբաշխությունը: Այս տարի մրցույթին մասնակցել է 46 արվեստագետ: Չորս անվանակարգերում հանձնախմբերի ղեկավարները ջանացել են ընտրել բացառիկ ստեղծագործությունները՝ նաև կանգնելով դժվարին ընտրության առաջ:

Թեքնյան մշակութային կենտրոնի նախագահ Ռուբեն Միրզախանյանն իր ելույթում նշեց, որ ավելի քան երկու տասնամյակ այդ մրցանակաբաշխությունն անց է կացվում մշակույթի ասպարեզի լավագույններին խրախուսելու նպատակով:

մեզմից հետո եկողներին, սա է մեր նպատակը,-ասաց Ա. Էլբակյանը:- Բ. Յովակիմյանը այն երախտավորներից է, որոնց կարելի է համարել մեր քայլող պատմությունը: Նա իր գործը կատարել է մեծ նվիրումով՝ հանուն թատրոնի և մեր վաղվա օրվա»:

Արդեն 94 տարեկան թատերագետը շնորհակալություն հայտնեց իր տարիների աշխատանքը մրցանակի արժանացնելու և գնահատելու համար: Որպես երկար տարիներ թատրոնի պատմությամբ զբաղվող մարդ՝ նա իր մի քանի նկատառումներն ու մտահոգությունները կիսեց ներկայների հետ՝ ցավով նկատելով, որ թատերագիտությունը մահացել է, անգամ

Ելույթ ունեցավ գրական հանձնախմբի նախագահ, ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանյան անդամ, ԱՄՆ-ի և Կանադայի թեքնյան միության վարչության նախագահ Երվանդ Ազատյանը: Նա ասաց, որ մրցանակաբաշխության սկիզբը դրվել է 1991 թվականին, երբ Հայաստանի արվեստագետները հայտնվել էին անելա-նելի իրավիճակների մեջ:

Գրականության ասպարեզում ներկայացված 16 գործերից չորսն են մնացել մրցակցության մեջ, բոլորն էլ բացառիկ էին, ի վերջո ընտրվել է մեկը՝ Արծվի Բախչինյանի «Հայաստանցի Մուշիկը» վեպը:

«Մեր գրականության հիմնագիծը այլուրությունն է: Ա. Բախչինյանի հերոսը ևս երկրից երկիր է գնում, մշակույթների բախման հերոսը աստանդակաճան հայն է, տվյալ դեպքում՝ հայաստանցի Մուշիկը»,-ասում է Ե. Ազատյանը՝ շարունակելով, որ արագ շնչով կարդացվող վեպը բարդ հոգեբանական արմատներ ունի և աչքի է ընկնում գեղարվեստական բարձր մակարդակով:

«Բոլորս մասամբ Մուշիկ ենք, և մեր շրջա-

չկա թատերագիտական որևէ պարբերական, իսկ լրագրողները աղավաղում են թատրոնի պատմությունը:

Թատերագետին մնացել է գրել թեիրանի պատմությունը, հենց այդ նպատակին էլ կծառայեցնի մրցանակային գումարը:

Կերպարվեստի հանձնախմբի ղեկավար, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ Կարեն Աղանյանն ասաց, որ երկու տասնյակից ավելի ստեղծագործություններից ընտրվել է Արա Հակոբյանի «Արևածաղիկներ» ստեղծագործությունը:

«Թեքնյանի անունը կրող մրցանակն ստանալն ինձ համար շատ ոգևորիչ է: Սիրում եմ կյանքը, լույսը, ջերմությունը, ստեղծագործությանս մեջ արտահայտել եմ այն ամենը, ինչ ուզում եմ՝ արևը, իսկ արևածաղիկը նման է արևին»,-ասաց արվեստագիտության դոկտոր, ՀԴՄՀ Գեղարվեստական կրթության ֆակուլտետի ղեկավար Ա.Հակոբյանը:

Երաժշտություն անվանակարգում մրցանակը շնորհվեց Սոֆյա Ազնավուրյանին՝ «Հայաստան» միմի օպերայի ստեղծման համար:

պատում շատ են այդպիսիք: Մաղթենք, որ սփյուռքահայ մուշիկները, կամ գոնե մրանց երեխաները վերադառնան և շենացնեն իրենց հայրենիքը»,-ասաց մրցանակը ստացող գրողի կինը:

Թատրոն անվանակարգի հաղթող թատերագետ Բախտիար Յովակիմյանին ներկայացրեց հանձնախմբի ղեկավար Արմեն Էլբակյանը: Բ. Յովակիմյանին մրցանակ շնորհվեց «Թատրոնը նոր Ջուդայում» գիտական աշխատանքի համար:

«Մեր մշակույթի գործիչները կարիք ունեն գնահատվելու և արժանավերելու, որովհետև մշակույթի արժեքները դաստիարակելու են

Սոֆյա Ազնավուրյանն իր օպերայում ներկայացրել է 20-րդ դարասկզբի Հայաստանը՝ Օսիպ Մանդելշտամի և նրա կնոջ աչքերով:

Մրցանակակրին ներկայացնող «Ազգ» թերթի խմբագիր Հակոբ Ավետիսյանն ասաց. «Խոսքի երաժշտությունը և երաժշտության խոսքը այստեղ իրար են գտնում և ստացվում է մի հրաշալի ստեղծագործություն»:

Մրցանակաբաշխությունն ուղեկցվում էր դասական հայտնի ստեղծագործությունների կատարումներով, որը մշակութային իրադարձությամբ նոր երանգ և իմաստ էր հաղորդում:

Սիլվա ԱՄՐՅԱՆ

Ներառական կրթությանը նվիրված աշխատաժողով

Մանկավարժական համալսարանի Կուլտուրայի ֆակուլտետի դահլիճում մայիսի 14-ին կազմակերպվել էր «Դպրոցներում և մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոններում ներառական կրթության որակի գնահատման, առկա խնդիրների վերահաման հետազոտություն» թեմայով գիտահետազոտական աշխատանքի ներկայացում: «Հայկական Կարիտաս» բարեսիրական ՀԿ-ի նախաձեռնությամբ, «Ներառական և համապատասխան որակյալ կրթություն բոլորի համար» ծրագրի շրջանակներում, այդ համատեքստում իրականացվել են հետազոտական աշխատանքներ ՀՀ Լոռու, Սյունիքի և Տավուշի մարզերում՝ վերահանելու ներառական կրթության որակի, համապատասխան մանկավարժական պայմանների ուսումնասիրության և տարածքային մանկավարժահոգեբանական կենտրոնների գործունեության մարտահրավերները:

2018-2019 թվականների ընթացքում ուսումնասիրություններ են արվել վերոհիշյալ երեք թիրախյին մարզերի 114 դպրոցներում և 11 տարածքային մանկավարժահոգեբանական աջակցության կենտրոններում, 12 քաղաքային և 71 գյուղական համայնքներում: Հետազոտությունն իրականացրել է Խ. Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի «Համայնքային ներառականության և հաշմանդամության հիմնախնդիրների հետազոտական կենտրոնը»:

Քննարկվող թեմայի մասին խոսեց ՀՀ ԿԳ փոխնախարար Լուսինե Առաքելյանը. «Մարդկային հնարավորություններն անսահմանափակ են, անկախ նրանց փոքրիկ թերություններից: Մենք փորձում ենք այդ թերությունները կանխատեսել և կանխել: 2014 թվականից հանրապետությունում մեկնարկած ներառական կրթության ուղղությամբ մեր որոշեցրած քաղաքականությունն է՝ առերեսվել սեփական բացթողումներին: Գնահատարից բարդ է, խոչընդոտներով լի, և այն հաղթահարելու ենք միմյանց հետ համագործակցելով»:

Փոխնախարարը շնորհակալություն հայտնեց Մանկավարժական համալսարանի գործընկերներին, կարևորեց նրանց կողմից կատարված հետազոտական աշխատանքի արդյունքում ստեղծված տվյալների բազան, որը կօգտի մինչև 2025 թվականը շտկել բոլոր բացթողումները: Լ. Առաքելյանն ընդգծեց, որ գործընկերային հարաբերությունների հիմքում պետք է լինի երեխայի շահը: Փոխնախարարն ասաց, որ այս

տարի ներառական համընդհանուր անցում է կատարվել Երևանում, որ ստեղծվել են միջգերատեսչական աշխատանքային խմբեր և քննարկումների ընթացքում քայլ առ քայլ առաջ են գնում՝ փորձելով ոչ միայն վերահանել խնդիրներն ու բացթողումները, այլև հաղթահարել դրանք:

«Մի կողմ թողնելով անցյալի ժառանգությունը՝ գործընկերային առաջ ենք գնում և կարծում ենք, որ ինքնաքննադատական քաղաքականությունը մեզ անընդհատ աջակուրջ կպահի», -ամփոփեց Լ. Առաքելյանը:

Մանկավարժական համալսարանի պրոռեկտոր Արա Երենյանը նկատեց՝ այսօրվա աշխատաժողովին մասնակցելու են եկել բացառապես շահագրգիռ անձինք, ասել է թե բոլոր հնարավոր շահագրգիռ ուժերը ներգրավված են այս աշխատաժողովի աշխատանքին: Նա վստահեցրեց, որ բուհը պատրաստ է ամեն ինչ անել քննարկման ենթակա հիմնահարցերի լուծման ուղղությամբ, համագործակցելով բոլորի հետ:

Գայանե Նորիկյանը խոսեց «Հայկական Կարիտաս» բարեսիրական ՀԿ-ի ներգրավվածության մասին հաշմանդամություն ունեցող անձանց սոցիալական ներառման և այլ հարցերում, ապա ներկայացրեց «Համընդհանուր ներառականության գործընթացի կայացման գնահատումը ՀՀ երեք մարզերում» հետազոտական թիմին՝ Մարիաննա Հարությունյան, Ժրգարի ղեկավար, Գոհար Հովյան, Լիլիթ Սարատիկյան, Թերեզա Ազատյան, Սուսաննա Մուրադյան, Քրիստինե Տանաջյան: Այնուհետև Մարիաննա Հարությունյանը ներկայացրեց ՀԴՄՀ կենտրոնի հիմնական նպատակը՝ իրականացնել հետազոտություններ հանրապետության ներառական կրթության ոլորտում: Ձեկուցողը վերլուծական փաստերով ու թվերով ներկայացրեց կատարված աշխատանքը և ներկայներին ակտիվ քննարկումների ու հարցադրումների բարձրաձայնման հնարավորություն ընձեռեց:

Հետազոտության հիմնական արժեքն այն է, որ հիմնված է մասնակցային գնահատման մեթոդաբանության վրա. ընտրանքը ծրագրի անմիջական շահառուների կողմից ներառում է համընդհանուր ներառական կրթության իրավիճակի ներկայացում և խնդիրների վերահանում, որոնք վերլուծվել են ՀՀ պետական, միջազգային և հասարակական տարբեր կառույցների դիրքորոշումների և իրավական հիմքերի համատեքստում:

Աշխատաժողովն ամփոփվեց հարցուպատասխանով:

ՀԻՇՈՂՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍ

➤1 Կուլտուրայի ֆակուլտետի 1-ին կուրսի տարբեր մասնագիտությունների ուսանողների կազմակերպած ցերեկույթ-միջոցառումն այսպիսի նպատակ էր հետապնդում: Պատմության դասընթացի շրջանակում ներկայացված դասի նախաձեռնողը պատմական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Մարիամ Եղյանն էր, ուսանողների-խորհրդատուն ու ոգեշնչողը: Այն յուրօրինակ հիշողության դաս էր՝ նվիրված հայ հերոսամարտիկներին՝ հայդուկներից մինչև Արցախի նորոյա հերոսներ: Երգ, պար, ասուներ. հուզվում էին ուսանողները՝ նաև հուզելով դահլիճում ներկա գտնվողների՝ ազատամարտամարտիկների, որդեկորույս մայրերի, սպաների, դասախոսների և ուսանողների սրտերը: Որքա՞ն դժվար է եղել հայ ժողովրդի մաքառումների ու պայքարի ճանապարհը և որքա՞ն թանկ գին է վճարվել հաղթանակների համար... Չայ ժողովուրդը համբերությամբ կրել է իր խաչը և հավատացել իր գալիք օրվան: Հուզմունքը խեղդում էր, միանալով հպարտության բերկրանքին՝ ալեկոծում դահլիճը. «Իսկ մեր սրտերը միակ սուրբ տեղն են զոհերի համար... Երբ սերունդը խոնարհվում է նրանց առաջ, ովքեր բռնեցին անմահության ու փառքի ճանապարհը...»:

Ուսանողներն այնքան խնամքով ու սիրով էին նախապատրաստվել այս դասին, «ազատամարտիկ» Սոսն էլ կարծես բեմի վրա սխարանքի էր մղում կուրսընկերներին...

Ահա շեփոթի խորհրդանշական ելևէջներն ամփոփեցին օրվա ասելիքը,

բայց ոչ ավարտը... Սա մի դաս է, որ ունի սկիզբ ու շարունակություն... Որդեկորույս մայր Մարգարիտա Խաչատրյանը, հուզմունքը հազիվ խեղդելով, շնորհակալություն հայտնեց ուսանողներին: Բազմաթիվ միջոցառումների է մասնակցել, բայց այս մեկը յուրահատուկ էր: Արցախյան հերոսամարտում նույն այս ամսին նա կորցրել է միևնույն օրը իր և չգիտի՝ մայիսն իր համար հաղթանակների՞, թե՞ սգո ամիս է: Այս իրարաներժ զգացողություններով էլ նա դիմեց դահլիճում ներկա գտնվող սպաներին, Արցախի հերոսամարտի մասնակիցներին, որդեկորույս մայրերին և ուսանողներին. «Մենք երբեք բացակա չենք դնում մեր զավակներին»:

Փոխզոնապետ Սիդա Սերոբյանը, ով կանավոր մեկնել է Արցախ, սկզբից մինչև վերջ մասնակցել մարտերին որպես բուժքույր, հուզված վերապրում է պատերազմի տարիները, բոլոր այն պահերը, երբ մարտի դաշտում նահատակվում էին տղաները. «Նայելով այս կադրերը և լսելով ձեր սրտահույզ ասուները՝ ես մտովի հետ գնացի դեպի կռիվ դաշտ... Չեմ կարողանում մոռանալ նրանց՝ ինձնից օգնություն հայցող հայացքները...»:

Փոխզոնապետը պատմեց, թե ինչպես Շուշիի ազատագրման օրը ստեփանակերտցիները ծաղիկներ էին փռում իրենց՝ հաղթողների ոտքերի տակ, որովհետև Շուշիի ազատագրումով Ստեփանակերտը մի փոքր շունչ քաշեց, բայց երբ ազատագրեցին Ադրբայջանը՝ Ստեփանակերտի մկուղներում

ծնված երեխաներն արդեն դուրս եկան մկուղներից: Ազատամարտիկն իր հիացմունքն արտահայտեց միջոցառման կազմակերպչի և մասնակիցների նախաձեռնության հանդեպ: Նրա կարծիքով՝ թեև այս երիտասարդները պատերազմական գործողությունների չեն մասնակցել, բայց բեմի վրա անկեղծորեն հուզվում էին: Ա. Սերոբյանը հույս հայտնեց, որ Արցախի պատերազմի մասին ողջ ճշմարտությունը սերունդները կփոխանցեն իրար որպես հայրենասիրության դաս:

Ելույթ ունեցան Գեղարվեստական կրթության ֆակուլտետի դասախոս, ազատամարտիկ Աղվան Մխիթարյանը և Մանկավարժական համալսարանի գրադարանի տնօրեն Տիգրան Պետրոսյանը:

«Այս դասը հիշողության դաս էր, որը մեկ անգամ ևս փաստեց, որ մենք

կանք, պիտի լինենք ու դեռ շատանանք», -ասաց հերոսամարտի մասնակից Տ. Պետրոսյանը, իսկ Ա. Մխիթարյանը հիշեց պատերազմի սկիզբը, երբ Մանկավարժական համալսարանի կանավորները մեկնեցին պատերազմ, և ապրիլյան պատերազմը, երբ նոր սերունդը քաջության օրինակներ տվեց:

Միջոցառումն ամփոփեց դասախոսը՝ Մարիամ Եղյանը, ով լրագրողների հարցին, թե մեր օրերում Անդրանիկներ ծնվո՞ւմ են, պատասխանել է. «Ցանկացած հայ երիտասարդ Անդրանիկ է, միայն թե չեն ցանկանա, որ Անդրանիկի նման պայքարելու առիթներ ստեղծվեն երբևէ»:

«Կանք, պիտի լինենք ու դեռ շատանանք» խորագրով միջոցառումն ավարտվեց, իսկ հայրենասիրության դասերը Մանկավարժական համալսարանում շարունակվում են:

Սիլվա ԱՍՐՅԱՆ

«ԴասԱ»-ն վարժարանում

որ դասական երաժշտությունը կարող է փոխել մարդկային որակները: Դասը հետաքրքիր էր, զրույց-քննարկում, ինչն էլ հնարավորություն տվեց աշակերտներին անկաշկանդ շփվելու դիրիժոր Սերգեյ Սմբատյանի հետ: Սա շատ ոգևորիչ և տպավորիչ դաս էր աշակերտների համար:

Միջոցառման ընթացքում սովորողներին իր ելույթով ող-

ջունեց ջութակահար Արաքսյա Պողոսյանը՝ հանդես գալով Կոմիտասի «Կռունկ» ստեղծագործությամբ:

Վարժարանի տնօրեն Նահրա Սաֆարյանը շնորհակալություն հայտնեց նախաձեռնողներին և հավաստեց, որ վարժարանի հետ սիրով ներկա կլինի նաև հաջորդ միջոցառումներին: Նա շնորհակալություն հայտնեց Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար և գլխավոր դիրիժոր Սերգեյ Սմբատյանին, իր ինքնատիպ, հետաքրքիր

ու նորարարական մեթոդներով դասական երաժշտությունը ներկայացնելու, հաճելի մթնոլորտ ստեղծելու համար. «Մեծ հպարտությամբ կարող ենք հավաստել, որ մտանափառ դասերի արդյունքում հնարավոր կդառնա լուծել մշակութային բարձր արժեքները դպրոց բերելու, մեր աշակերտներին դասական երաժշտություն լսել սովորեցնելու հարցը», -ասաց տնօրենը:

Վատահ ենք՝ ծրագիրը ծառայելու և նպատակին ու ձևավորելու է դասական մշակույթը գնահատող ու սիրող անհատներ:

Շնորհակալություն...

Ասում են՝ երաժշտությունը հոգու դեղ է: Ուրեմն կարևոր է հոգու առողջությունը, որը կարող է լինել դասական երաժշտության շնորհիվ:

ՀՊՄՀ հենակետային վարժարանի սաները մասնակցեցին «ԴասԱ» նախաձեռնությանը: Դասը վարում էր Հայաստանի երիտասարդական նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար և դիրիժոր Սերգեյ Սմբատյանը: Նա ներկայացրեց միջոցառման մանրամասները, խոսեց դասական երաժշտության դաստիարակիչ դերի մասին, հավաստեց,

«Լուսանկարչության մեջ ամենից կարևորը պահի արձանագրումն է»

Դիմանկարներ, քաղաքական անցուդարձ, գյուղական կոլտնտեսային կենցաղից մինչև հայաստանյան զեղեցիկ համայնապատկերներ. իրականության այս բացառիկ պատառիկներն էին անմահացել ԳՊՄՅ օպերատորության և լուսանկարչության բաժնի 25 ուսանողի աշխատանքներում: Թեքեյան մշակութային կենտրոնում «Ծաղկած քարերի երկիր» խորագրով բացված ցուցահանդեսն իր տեսակով աննախադեպ էր. Թեքեյան մշակութային միությունը Մանկավարժական համալսարանի հետ առաջին անգամ էր հանդես գալիս համատեղ նախաձեռնությամբ:

Խոսքում անդրադարձավ լուսանկարչի մասնագիտական դերին, և խոստացավ ամեն ինչ կանի, որ վերականգնվի զեղարվեստական լուսանկարչության ասպարեզում տարիներ առաջ թեքեյան կենտրոնի կողմից կազմակերպվող մրցանակաբաշխությունը:

«Լուսանկարչության մեջ ամենից կարևորը պահի արձանագրումն է պատմության մեջ, ամեն վաղաճակով բանի անմահացումը: Եթե ձեր գործը հաջող է, նշանակում է ձեր հոգու դրոշմը տեղավորում եք լուսանկարի մեջ, ինչը հետագայում արվեստի գործ է դառնալու», - ասաց

«Սա լավ հնարավորություն է, երբ ուսանողների աշխատանքների կողքին ներկայացված են օպերատորության և զեղարվեստական լուսանկարչության ամբիոնի դոցենտ Սամվել Սևադայի աշխատանքները», - ասաց օպերատորության, զեղարվեստական լուսանկարչության և սոցիալ-մշակութային գործունեության ամբիոնի վարիչ Ռուբեն Երզնկյանը: Անդրադառնալով ուսանող-վարպետ համատեղ ցուցահանդեսին՝ պրոֆեսոր Երզնկյանը ընդգծեց, որ թեև քայլի նպատակը ուսանողին ոգևորելն է, բայց նպատակը ցուցադրված լուսանկարները արժանի են ներկայացվելու վարպետի գործերի կողքին:

Սամվել Սևադան ցուցահանդեսը համարեց ստացված և զեղեցիկ: Նա բարձր գնահատեց համալսարանի պատրաստակամությունը ուսանողին մշտապես խրախուսելու, ուսանողակներին քաղաքականություն վարելու, մասնավորապես լուսանկարների տպագրությունն իրագործելու համար:

Համալսարանի ռեկտորն իր ողջունի

գրող, հրապարակախոս Երվանդ Ազատյանը, ավելացնելով, որ Ս. Սևադան կարողանում է պահել զեղարվեստական և փաստագրական լուսանկարչության միությունը:

Ցուցասրահի պատերը զարդարող ինքնատիպ լուսանկարների շուրջ համախմբված մտավորականներն ու հյուրերը խոսեցին իրականության անկաշառ ու անաչառ արձանագրողի՝ լուսանկարչի մասնագիտության կարևորության, պատմության ուղիված ազդեցության և մասնագիտության հնարավորությունների մասին:

Ուսանողներն էլ շնորհակալություն հայտնեցին պրոֆեսորադասախոսական կազմին՝ արձանագրելով, որ ֆակուլտետի ուսանողները գրավել են մեղիադաշտը և պարբերաբար աչքի են ընկնում իրենց հաջողություններով:

Առաջիկայում կլինեն ցուցահանդեսներ Հայաստանի բնության թանգարանում, Երևանի քաղաքապետարանում՝ «Մայրաքաղաք Երևան» թեմայով:

Սյուզի ԿՐՆԵՍՅԱՆ

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԱԿԱՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

Մասնագիտական կրթության և կիրառական մանկավարժության ամբիոնն ամեն տարի անց է կացնում մագիստրոսների գիտաժողով, որը մագիստրոսական թեզերի պաշտպանությանը նախորդող հետաքրքիր փորձառություն է, գիտելիքների յուրօրինակ ստուգում: Այս անգամ մագիստրոսների գիտաժողովն անցկացվեց «Մանկավարժության արդի հիմնախնդիրներ, լուծումներ» խորագրով:

Ինչպես իր ելույթում ասաց մասնագիտական կրթության և կիրառական մանկավարժության ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր Արթուր Թովուկյանը՝ այս գիտաժողովը թեզերի պաշտպանությունից առաջ լավագույն հնարավորություն է ամփոփելու, ի մի բերելու այն ամբողջ գիտահետազոտական աշխատանքը, որ ուսանողները կատարել են երկու տարվա ընթացքում: Նա ընդգծեց, որ այս օրերին հանրապետության բուհական ոլորտի մասին տարբեր քննարկումներ են ընթանում՝ մատնանշելով, որ բուհը բացի կրթական գործունեություն ծավալելուց պետք է վերածվի գիտահետազոտական կենտրոնների:

«Մանկավարժությունն անընդհատ փոփոխվող, կիրառական գիտություն է», - ասաց Ա. Թովուկյանը՝ հիշեցնելով, որ կրթությունը էվոլյուցիոն ճանապարհ է սիրում, ոչ թե հեղափոխական: Բանախոսը կարևորեց գիտաժողովում ընդգրկված զեկուցումների արդիականությունը, հույս հայտնելով, որ քննարկումները կլինեն արդյունավետ և օգտակար:

Ա. Թովուկյանը նաև նկատեց՝ ուսանողն ուսումնառության տարիներին կարող է իր ռեֆերատը, կուրսային աշխատանքը զարգացնել, դարձնել թեզ և շարունակել զարգացնել հետազոտական նյութը ասպիրանտուրայում:

Սկզբնական կրթության ֆակուլտետի դեկան Յեղիմե Խաչատրյանը ողջունեց ավանդական դարձած գիտաժողովի անցկացումը որպես մագիստրոսների թեմաների պաշտպանությունից առաջ կարևոր փորձաշրջան: Դեկանը ընդգծեց, որ այսօրվա արագ փոփոխվող ու զարգացող աշխարհին պետք է համընթաց քայլել:

«Մանկավարժությունն էլ դոգմաներ չի սիրում և պետք են հետազոտական մոր փոփոխություններ, փաստեր ոչ միայն մանկավարժության մեջ, այլև ձեր մտքում ու վարքագծում», - ասաց նա:

Լիագունար միտումն զեկուցումներ ներկայացրին մագիստրոսական 2-րդ կուրսի ուսանողներ Միշա Թադևոսյանը («Աշխատանքի վրա հիմնված ուսուցման կազմակերպման հնարավորությունները ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում»), Անահիտ Հովակիմյանը (Բուհի մանկավարժական պրակտիկան որպես ուսանողի մասնագիտական կոմպետենցիաների ձևավորման միջոց ԳՊՄՅ և ԲՊՄՅ բակալավրիատների օրինակների հիման վրա), Էմմա Կոստանյանը («Քուլտիվացիոն որպես ժամանակակից ուսուցչի մասնագիտական մանկավարժական կոմպետենցիա»), Մերի Դալլաքյանը («Կանավորության զարգացման ուղիները»):

Գիտաժողովը շարունակվեց մասնախմբերում ակտիվ և բուռն աշխատանքային քննարկումներով:

Ս. ՍՄՅԱՆ

Ամփոփվեցին օլիմպիադայի արդյունքները

Ամփոփվեցին ԳՊՄՅ-ի Մասնագիտական կրթության և կիրառական մանկավարժության ամբիոնի նախաձեռնությամբ կազմակերպված օլիմպիադայի արդյունքները:

Ամենամյա օլիմպիադային այս տարի մասնակցեցին նաև ավագ դպրոցների աշակերտները՝ 54 մասնակից Երևանի № 104 հիմնական, Լեռնամիստի Ս. Նազարյանի անվան միջնակարգ, Ս. Գևորգյանի անվան № 189, Վայքի, ինչպես նաև ԳՊՄՅ-ի հեռակետային դպրոցներից:

Արդյունքների ամփոփմամբ՝ ավագ դպրոցականների շրջանում 1-ին տեղում ԳՊՄՅ Հեռակետային վարժարանի 11-րդ դասարանի աշակերտուհի Արինե Մխիթարյանն էր, 2-րդ տեղում՝ Լեռնամիստի միջնակարգ դպրոցի 10-րդ դասարանի աշակերտուհի Լիդա Գրիգորյանը, իսկ 3-րդում՝ Երևանի № 189 ավագ դպրոցի 11-րդ դասարանի աշակերտուհի Աննա Միրզոյանը:

Բակալավրների շրջանում 1-ին տեղի

մրցանակը հանձնվեց Սոցիալական մանկավարժություն բաժնի 2-րդ կուրսի ուսանողուհի Սոնա Խաչատրյանին, 2-րդը՝ նույն բաժնի ուսանողուհի Աննա Հայրապետյանին, իսկ 3-րդ մրցանակը՝ նույն բաժնի հեռակա 4-րդ կուրսի ուսանողուհի Մարիամ Մարկոսյանին:

Մագիստրոսների շրջանում 1-ին տեղի մրցանակը հանձնվեց Աշխարհագրության բաժնի 1-ին կուրսի ուսանողուհի Շուշան Աբովյանին, 2-րդը՝ սոցիալական մանկավարժության բաժնի 1-ին կուրսի ուսանողուհի Անահիտ Ադամյանին, իսկ 3-րդ մրցանակը՝ տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա բաժնի 2-րդ կուրսի ուսանողուհի Մերի Քոչինյանին:

Մրցանակներ և հավաստագրեր հանձնվեցին նաև «Լավագույն հոբետոր», «Հաջողված ելույթ», «Կրկնակի հաջողակ», «Լսարանի համակրանք», «Լավագույն ելույթ» և այլ անվանակարգերում հաղթող ճանաչված ուսանողներին և աշակերտներին:

Նվիրված էր Հանրապետության օրվան

Քաղաքագիտության և իրավունքի պատմության ամբիոնի «Պետականության հիմնախնդիրը Հայաստանում. «Պատմություն և արդիականություն» խորագրով ուսանողական ամենամյա գիտաժողովն այս անգամ նվիրված էր Հանրապետության օրվան:

Օրակարգում լսեցին յոթ զեկուցում, որոնք վերաբերում էին 1918-1920 թթ. Հայաստանի Հանրապետության հռչակման և կայացման պատմական նշանակությանն ու ներքին դրությանը, քաղաքացիական հասարակության խնդիրներին մերօրյա Հայաստանում, պետականության ստեղծման գործում քաղաքական մշակույթի հիմնարար դերին, Հայաստանի առաջին հանրապետությունում պառլամենտարիզմին, Հայաստանում իրավաքաղաքական գիտակցության ձևավորման արդի հիմնախնդիրներին, Վանի ինքնապաշտպանության շրջանին՝ որպես Հայաստանի Հանրապետության նախատիպի, և Համո Օհանջանյանի քաղաքական գործունեությանը:

Չեկուցողներ Քրիստինե Ավետիսյանը, Անի Մելքոնյանը, Լիլիթ Ջահաբին, Էլմիրա Ազարյանը, Մանե Նիկողոսյանը, Անի Թաթոյանը, Արա Հարությունյանը, Տաթև Արշակյանը, Օլիկ Թոսունյանը և Ջենմա Վարդանյանը հանգամանորեն ներկայացրին իրենց զեկուցումներում առաջ քաշած խնդիրները՝ դրանք վերլուծելով պատմաքաղաքական ժամանակաշրջանի իրադարձությունների համապատկերում:

Նիստը վարում էր քաղաքագիտության և իրավունքի պատմության ամբիոնի վարիչ, դոկտոր, պրոֆեսոր Լևոն Շիրինյանը: Նա կարևորեց ուսանողական ընթերցումներում առաջ քաշված հիմնախնդիրները, պատմական իրադարձությունների վերլուծությունները, ժամանակաշրջանի բնութագրումները և ուսանողների նորովի մոտեցումները անցյալի պատմությանը: Գիտաժողովն աչքի ընկավ նաև ուսանողների ակտիվ քննարկումներով ոչ միայն անցյալի, այլև մերօրյա քաղաքական իրավիճակներին վերաբերող հարցադրումներով:

Սիլվա ԱՍՐՅԱՆ

Առաջին քայլերը՝ ժամանակի հրամայականով

ՀՊՄՀ Կենսաբանության, քիմիայի և աշխարհագրության ֆակուլտետի «Լանդշաֆտային պլանավորում» մասնագիտությունն այս տարի կունենա իր առաջին մագիստրոս շրջանավարտները:

Պետք է նշել, որ ուսմանը զուգահեռ մագիստրոսները կատարում են գործնական առաջին քայլերը մասնագիտական ոլորտում: Առաջնորդվելով քաղաքային միջավայրի բարեկարգման ժամանակի հրամայականով՝ «Լանդշաֆտային պլանավորում» մասնագիտության մագիստրոսների 2-րդ կուրսի ուսանողուհի Թամարա Մնացականյանի առաջարկով Երևան քաղաքում իրականացվել է Լանդշաֆտային պլանավորման փորձ:

Մագիստրոսի անմիջական մասնակցությամբ Դավիթաշեն համայնքի Սասնա Շոեր և Ա. Միկոյան փողոցների ուղեկապի հատվածում մշակվել է իրականացվել է «Կամաչ քաղաք» գործողությունների ծրագիր: Հողատարածքի դատարկ հատվածում կատարվել է խորհի լիցք, ճենապատվել թեք հատվածը, իսկ հարթ և ուղիղ հատվածը՝ պատվել բուսահողով: Կատարվել է նաև ցանքս, իսկ գեղագիտական տեսքի համար իրականացվել է ծառատունկ, տնկվել են ծաղիկներ և անցկացվել ոռոգման ցանց:

Այն հավակնում է տեղ գտնել համայնքի տարածքային զարգացման, մասնավորապես Լանդշաֆտային կառուցապատման և կանաչապատման հեռանկարային ծրագրերում:

ուսուցիչներին, որոնք գիտելիքի ու ճանաչողության դռներն են բացել իրենց առջև: Ի՞նչ սովորեցին այս տարիների ընթացքում. «Տառն ու գիրը մեզ ընկեր դարձան, սովորեցինք ռուսերեն և անգլերեն, մաթիմատիկայով տրամաբանել...»: Այո, բոլոր դասերն էլ կարևոր են, բայց ամենակարևորը բարեկրթության դասն է, ամենից առաջ պետք է սովորեն բարեկիրթ լինել... Իզուր չէ, որ տնօրեն Լաիրա Տողանյանն իր ելույթում նրանց անվանեց դպրոցի «փողոցի ջենտլմեններ»:

Յուրաքանչյուր հրաժեշտ նորի սկիզբ է

Յուրաքանչյուր հրաժեշտ յուրովի հուզիչ է ու գեղեցիկ, յուրաքանչյուր հրաժեշտ նաև իր մեջ մի նոր սկզբի խորհուրդն ունի...

Կուլտուրայի ֆակուլտետի դահլիճում ՀՊՄՀ հիմնական դպրոցի 4-րդ Ա դասարանի աշակերտները ներկայացրին «Հրաժեշտ տարրական դասարանին» խորագրով միջոցառումը: Աշակերտները բեմի վրա համարձակ էին և ինքնավստահ. նախ հիշեցին առաջին դասարանի շեմին ոտք դնելիս «սրտի անսովոր տրոփույունը», որին հաջորդեցին չորս տարիների գեղեցիկ ու անմոռանալի պահերը: Երգ ու պարով, ջերմությամբ ու սիրով ներկայացրին առաջին ուսուցչուհուն՝ Աննա Գրիգորյանին և բոլոր մյուս ուսուցիչներին, գնահատանքի խոսքեր հղեցին մոր նման իրենց հոգատարությամբ պարուրած

ուսուցիչներին, որոնք գիտելիքի ու ճանաչողության դռներն են բացել իրենց առջև: Ի՞նչ սովորեցին այս տարիների ընթացքում. «Տառն ու գիրը մեզ ընկեր դարձան, սովորեցինք ռուսերեն և անգլերեն, մաթիմատիկայով տրամաբանել...»: Այո, բոլոր դասերն էլ կարևոր են, բայց ամենակարևորը բարեկրթության դասն է, ամենից առաջ պետք է սովորեն բարեկիրթ լինել... Իզուր չէ, որ տնօրեն Լաիրա Տողանյանն իր ելույթում նրանց անվանեց դպրոցի «փողոցի ջենտլմեններ»:

այս դասարանում տղաները գերակշռում են և աչքի են ընկնում իրենց վարքով: Փոքրիկներն անկեղծ ու անմիջական բեմական կատարումներով հիացրին ուսուցիչներին, տնօրենին, ծնողներին և հյուրերին. հայրենիք, ծնողներ, հերոսներ, ամիզ մանկություն՝ ահա այն թեմաները, որոնց անրադարձան իրենց ելույթներում, ինչպես նաև ներկայացրին բեմադրության պատառիկներ... Աշակերտները «փորձեցին կանգնեցնել» ժամանակը, որ պահպանեն «արծաթագույն մուրաբի քաղցր մանկությունը»:

Իսկ վերջում ամփոփեցին՝ մենք չենք գնում, սա մեր մուտքն էր դեպի միջին դասարան, սա ընդամենը մեր կյանքի մեկ քայլն էր, իսկ ամենակարևոր քայլերը դեռ առջևում են...

Սիլվա ԱՍՐՅԱՆ

Գեղարվեստական կրթության ֆակուլտետի նախարահուն բացվել էր ֆակուլտետի Ուես Նախագահ, մագիստրոս Ջարուհի Խաչատրյանի աշխատանքների ցուցահանդեսը: «Արարման խաչմերուկում...» խորագիրը կրող ցուցահանդեսը ներկայացված էին մագիստրոսի տարբեր տարիների աշխատանքները՝ վարժարանում ուսանելու տարիներից մինչև մագիստրատուրա:

Արարման խաչմերուկում...

Ուսանողուհու կարծիքով մնան ցուցահանդեսում, որտեղ ներկայացված են նաև «Դալի» նկարչական դպրոցի իր սաների աշխատանքները, յուրօրինակ ձևաչափ է ամփոփելու ուսանողական տարիների ստեղծագործական կյանքն ու շնորհակալություն հայտնել դասախոսներին՝ գիտելիքներ և արվեստի հանդեպ սերն իրեն փոխանցելու համար:

«Մա երկու միջոցառում է մեկ հարկի տակ. ներկայացված են ուսանողի՝ մեծ վարպետությամբ կատարված աշխատանքները և դրանց կողքին՝ նրա մանկավարժական գործունեության արդյունքը: Նրա սաների աշխատանքներից ևս հորդում է մանկան մաքրություն, ինչը խոսում վկան է մեր շրջանավարտի՝ հաջողված մանկավարժ լինելու մասին»,-հավելեց ֆակուլտետի ղեկավարը:

Ցուցահանդեսի առթիվ ուսանողին շնորհավորեց նաև Կերպարվեստի ամբիոնի վարիչ Կարեն Աղամյանը և ասաց. «Թե երկար տարիներ չէ, որ աշխատում է բուհում, բայց մշտապես զգացել է՝ Գեղարվեստական կրթության ֆակուլտետում հաճախ են կազմակերպվում ցուցահանդեսներ, մշակութային ծեռնարկներ. դա Ջարուհի Խաչատրյանի՝ որպես ուսանողական խորհրդի նախագահի հաջողված գործունեության մասին է վկայում»:

Ուսանող, գեղանկարչություն, հասարակական և գիտահետազոտական աշխատանք. սրանք այն ոլորտներն են, որոնցում ուսանողուհու աշխատանքը բարձր գնահատեց կերպարվեստի ամբիոնի պրոֆեսոր Լեմա Ներսիսյանը և հույս հայտնեց, որ հետագույն կանաչապատման աշխատանքի արդյունքները հատկապես տեղ կգտնեն նկարչության ապագա ուսուցիչների մանկավարժական պրակտիկայում:

Ուսանողական խորհրդի նախագահ Պարույր Գալստյանն էլ կառույցի ամունից շնորհակալություն հայտնեց Ջարուհի Խաչատրյանին համատեղ արգասաբեր աշխատանքի համար և նրան շնորհակալագիր հանձնեց:

Քրիստինե ՄԵԼՈՆՅԱՆ

ԴԻՄԱՐՎԵՍԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՄՐԱՀՈՒՄ

Թանգարանային գիշերվա նախօրեին՝ մայիսի 17-ին, Մանկավարժական համալսարանում բացվեց դոմարվեստի ցուցահանդես: Ցուցահանդեսում ներկայացված էին նաև համալսարանի Գեղարվեստական կրթության ֆակուլտետի կիրառական արվեստ մասնագիտության մագիստրատուրայի 2-րդ կուրսի ուսանողուհի Զեռինյանի աշխատանքները:

Զեռինյանը Արմավիրի մարզի երվանդաշատ գյուղից է: Նա դոմարվեստ ճյուղի վերականգնող է, ինքնուրույն աճեցնում է կուռնադոլմներ, վերանշակում և զարդարում դրանք: Դա տևական և հատուկ խնամք պահանջող աշխատանք է: Զեռինյանը կարծում է՝ դոմարվեստը վաղուց է եղել Հայաստանում, ինքը պարզապես փորձում է վերականգնել այն:

«Հարավային Աֆրիկյան հայտնի է որպես կուռնադոլմների հայրենիք, սակայն Ասիայում և Ամերիկայի բնիկ ժողովուրդների մոտ ևս եղել են դոմի ձևավորման և կիրառման հնագույն ավանդույթներ, պատմում է նա: - Գ. Սրվանձյանցի հաղորդմամբ՝ Վանում, Քրիստոսի ծննդյան ճրագալույցին, երեսները չոր

կուռնադոլմները ծակծկում, մեջը վառած ճրագ էին դնում: Երեսնիա Տեր Սարգսյան-Տևականցու նկարագրության համաձայն՝ դոմի անցքերը նկարակերպ էին: Երբ դրումը ուշ երեկոյան թելով կախում էին հարևանների երդիկներից ներս, ճրագալույցը ուշադրություն էր գրավում: Այդ ժամանակ երեսները չոր մրգեր և այլ մթերքներ ստանալու պնակալությամբ երգում էին»:

Ցուցահանդեսում ամենատարբեր թեմաներով զարդարված դոմիկները աչք էին շոյում: Մայր ու դուստր Մարիանան և Ջուլիանան դոմիկների վրա պատկերել էին Փոքրիկ Իշխանին: Գագիկ անունով դպրոցականը, որ Զեռինյանի զարմիկն է, ոգեշնչվել է բարեկամուհուց: Նրա համար այս արվեստը հաճելի զբաղմունք է, արվեստի այս ճյուղին նվիրվելու լավագույն հնարավորություն:

Զեռինյանը մեր զրույցի ընթացքում կարևորում է նման խմբակային ցուցահանդեսը, ընդգծում, որ կուռնադոլմներով իր աշխատանքը նաև բնապահպանական խնդիրներ է լուծում: Նրա դոլմները զարդանախշված են բնաշխարհի բոլոր գույներով և համալսարանի սրահում կարծես բնության վրձնած պատառիկներ լինեն:

ՀՊՄՀ թանգարանի նախաձեռնությամբ կազմակերպված ցուցահանդեսի մյուս մասն առավել հետաքրքիր է համալսարան այցելած կուսուներ դպրոցականների համար. նրանց ուղեկցում է դասվարը՝ Երևանի Հայրապետ Հայրապետյանի անվան № 78 հիմնական դպրոցի դասվար Աննա Գալստյանը, ով նաև Մանկավարժական համալսարանի մասնագիտական կրթության և կիրառական մանկավարժության ամբիոնի հայրորդ է:

Թանգարանի տնօրեն Ալվարդ Գրիգորյանը նախ հարցազրույց է անցկացնում փոքրիկ այցելուների հետ, ապա դպրոցականները հարմար տեղավորվում են սեղանների շուրջ շարված աթոռների և սկսվում է վարպետության դասը:

ԳԵՂԵՑԻԿ ՍԻՐՈ ՄԻ ՊԱՏԱՌԻԹՅՈՒՆ

Մանկավարժական համալսարանի Օտար լեզուների ֆակուլտետի անգլիական առաջին կուրսի ուսանողները խնամքով էին նախապատրաստվել իրենց անդրանիկ միջոցառմանը: Թեման հետաքրքիր էր. մերօրյա սիրո պատմություն, որը փորձությունների միջով անցավ, բայց հաղթեց... Այո, սիրով պայքարում են, սիրով հաղթում...:

Առաջին կուրսի ուսանողուհի Յանա Երզնկյանն իր տարերքի մեջ է. նա է առաջ մղում ցերեկույթի ընթացքը, վարժանգլերենով հարցեր է տալիս կուրսընկերուհիներին և ստանում սպառիչ պատասխաններ:

Հայաստանի ազգային հերոս Մոնթե Մելքոնյանի և նրա կնոջ՝ Սեդայի սիրո

մով: Լսարանում ակնկալում է հպարտության ոգին...

Դասախոս և կուրսղեկ Անի Քեռյանը հպարտ է. ուսանողները արդարացիորեն իր հույսերը, նրանք կարողանում են դրսևորել անգլերեն լեզվի իմացությունը, ճիշտ արտաբերել և պահպանել օտար լեզվի հնչերանգը: Նա ասում է, որ փորձել են Մոնթեի և Սեդայի սիրո պատմության միջոցով ներկայացնել տարբեր արժեքներ՝ անձնագոհություն, սեփական կյանքը և սերը հայրենիքին նվիրաբերելու խիզախություն, սերը՝ պատերազմը հաղթելու զորավոր միջոց...:

Ուսանողուհիներ Յանա Երզնկյանը, Զեռնիկե Քոչարյանը, Վերոնիկե Ազիզյանը, Մարինե Աբրահամյանը պատմում են, թե

հուզիչ պատմությունը ուսանողները դարձրել էին իրենց միջոցառման առանցքը, որի շուրջ այնքան վարժ ու համարձակ անգլերենով ներկայացնում էին զարման, մայիսյան հերոսամարտերի, պատերազմի ու խաղաղության, սիրո և հաղթանակների պատմությունը: Ռոմեոյի և Ջուլիետի պատմությունից նրանք նրբորեն անցում կատարեցին դեպի հայկական իրականություն, անգլերեն խոսքն ու երգը համեմեցին հայկական երգ ու պարով:

Միջոցառման ընթացքում տեսասահիկներով ներկայացվում էին Մոնթեի կյանքի դրվագներից: Ահա Սեդան գինվորականի հագուստով սեղանի առաջ նստած նամակ է գրում և բարձրաձայն կարդում, իսկ լուսյան մեջ անգլերեն հնչող «Հայր մեր»-ը նույնքան խորհրդավոր է...:

Միջոցառումն ավարտվում է «Երազ իմ, երկիր Հայաստան» երգի կատարում:

ինչպես ծնվեց միջոցառման նախաձեռնությունը. որոշեցին գարունը, մայիսը, սերը և պատերազմը մեկտեղ ներկայացնել՝ մատուցելով այն գաղափարը, թե ինչպես սերը հաղթեց Արցախի պատերազմում... Միաժամանակ փաստում են, որ սա լավ հնարավորություն է՝ զարգացնելու իրենց լեզվական գիտելիքները:

Միջոցառումն ավարտին ելույթ է ունենում գերմանական ամբիոնի վարիչ, բանասիրական գիտությունների թեկնածու, պրոֆեսոր Ելենա Մխիթարյանը: Նա շնորհակալություն է հայտնում առաջին կուրսեցիներին հետաքրքիր ու գեղեցիկ միջոցառման, ստացած գիտելիքները համարձակ ներկայացնելու և լավ մեկնարկի համար:

Միջոցառումը հուզվելու և հպարտանալու զգացողություններով համակեց ներկաներին. լավ սկզբը ենթադրում է հետաքրքիր շարունակականություն:

Սիլվա ԱՍՐՅԱՆ

«Մեր ժողովուրդն իմաստուն է»

բառն ու բանը: Բացի այդ, սա ոչ միայն միջառարկայական կապերի ամրապնդման, այլև դասագրքերի շուրջ եղած տարածայնությունները, կարծիքները մեկնաբանելու յուրահատուկ հաջողված ձեռնարկ է:

«Ինչպես բանահյուսության նմուշները, այնպես էլ ժողովրդական երգերը աշակերտները ողջ տարվա ընթացքում սովորել են մեծ հաճությամբ, կարողացել զգալ, հասկանալ ժողովրդական դարավոր կենսափորձը և այն փոխանցել սերն-

դեսերունդ», - մշեց դասվարն ու իր սաներին, ներկաներին հորդորեց իրենց խոսքում օգտագործել դրանք, որոնք խոսքը դարձնում են ոչ միայն դիպուկ, համոզիչ ու ազդեցիկ, այլև խոսքին տալիս է շուք ու գեղեցկություն:

Հիմնական դպրոցի տնօրեն Նաիրա Տողանյանը շնորհակալություն հայտնեց դասվար Կարինե Զիբուխյանին, երեսներին, ծնողներին և հավելեց՝ սա իր կյանքի ամենաարագ անցած մեկուկես ժամն էր:

Շուտասելուկներ, սուտասելուկներ, էպոս, խաղիկներ, տաղիկներ, օրորներ ու հանելուկներ, առածներ, ասացվածքներ, խնդուկներ, ավանդություն և այլն. ժողովրդական բանահյուսության նմուշներն այսօր հանդիսատեսին ներկայացրին ՀՊՄՀ-ի հիմնական դպրոցի 2 ա դասարանի աշակերտները:

Միջոցառման նպատակն էր յուրատեսակ հաշվետվություն ներկայացնել Մայրենի և Երաժշտություն առարկաների 2-րդ դասարանի դասագրքերի վերաբերյալ ուսումնական ողջ մյուսը ներկայացնելով բեմադրություններով ու երգերով:

«Մեր ժողովուրդն իմաստուն է» խորագրով միջոցառմանը աշակերտները ներկայացրին ժողովրդական իմաստության նմուշներ՝ նշելով, որ հենց այդ իմաստության շնորհիվ ժողովուրդը սերնդեսերունդ փոխանցել է իմացածն ու փորձը, գիտակցել՝ լեզուն է ազգի պահպանման հիմքը: Փոքրիկները խոստացան դրանց հետևել իբրև պատգամների, որովհետև դրանք կյանքով փորձված իմաստություններ են, որ ժողովուրդը խնամքով պահել է ու փոխանցել մինչև մեր օրերը:

Դասվար Կարինե Զիբուխյանը հպարտ է, որ աշակերտները կարողացան հաղթահարել բոլոր դժվարությունները և հանդիսատեսին հասցրին ժողովրդական

«Ասել հիացած են, հուզված են՝ նշանակում է ոչինչ չասել: Սա մի դասարան է, ուր մտնելիս պետք է զգոն ու զգաստ լինել. նրանք գինված են գիտելիքներով, որ ստիպում է վստահ լինել՝ մենք փայլուն ապագա ունենք», - հավելեց տնօրենն ու Սկզբնական կրթության ֆակուլտետի դեկան Զեդինե Խաչատրյանի անունից աշակերտներին հանձնեց «Սկզբնական կրթության ֆակուլտետի բարեկամ»-ի հավաստագիր:

Միջոցառմանը ներկա էին նաև Մայրենի և Երաժշտություն առարկաների դասագրքերի հեղինակները. Վաչագան Սարգսյանը խոստովանեց՝ բազմաթիվ միջոցառումների է ներկա եղել, սակայն վաղուց նման համով-հոտով միջոցառման չէր մասնակցել: Հեղինակը շնորհակալություն հայտնեց դասվար Կարինե Զիբուխյանին և աշակերտներին, որոնք դասագրքի նյութից կարողացել էին ստեղծել հետաքրքիր միջոցառում:

Միջոցառումն ավարտին աշակերտները բեմադրեցին Վաչագան Սարգսյանի «Երեք աղջիկների հեքիաթը». այն ավարտվեց այնպես, ինչպես հեքիաթներում՝ երկնքից երեք խնձոր ընկավ՝ մեկն ասողին, մեկը՝ լսողին, մյուսն էլ՝ հեքիաթը գրողին:

Քրիստինե ՄԵԼՈՆՅԱՆ

ՀՈՒՆԵԼՅԱՆԱԿԱՆ ՏԱՐՎԱ ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏՆԵՐԸ

Մանկավարժական համալսարանի հենակետային վարժարանը 25 տարեկան է: Հոբելյանական տարվա շրջանավարտների «Վերջին զանգի» արարողության մեկնարկը տրվում է համալսարանի մեծ դահլիճում: 118 շրջանավարտ «պատրաստվում է թռիչքի» դեպի գալիքը, իսկ այն հետաձգվում է... Եվ այստեղ է, որ շրջանավարտները խորհում են, փորձում հասկանալ, թե ինչ է պետք դեպի նոր կյանք, դեպի ապագա թռչելու համար և հասկանում են. «Դեպի ապագա զնալու համար մեր անցյալը պիտի իմանանք»...

Լրագրողական հոսքի շրջանավարտները փորձում են հետաքննություն անցկացնել և վարժարանի արխիվները փորձիլով հասկանալ կրթօջախի սկիզբը, ընթացքը և ավարտը... Նրանք մտովի հետ են գնում դեպի 1994 թվական՝ պատերազմ, սով, ցուրտ... Այս պայմաններում է հիմնադրվում հանրապետությունում առաջին հենակետային ավագ դպրոց-վարժարանը, որի նախաձեռնող-հիմնադիրը ֆիզմաթ գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Ալեքսանդր Դուլչյանն է: 80-ամյա պատկառելի տարիքի բարձունքից այսօր նա հպարտության բազում պահեր է ապրում, շրջանավարտների հետ մտովի նորից թերթում 25 տարվա տարեգրության էջերը: 1997 թվականին նորից Ա. Դուլչյանի ջանքերով Մակավարժական համալսարանում հիմնադրվում է «Իմաստասեր» վարժարանը: Շրջանավարտները Ա. Դուլչյանին շնորհակալության ու շնորհավորանքի ջերմ խոսքեր են հղում, որոնք «ամրագրում են հավաստագրով»:

Վարժարանի մյուս նվիրյալը և 25 տարվա ուղեկիցը ներկայիս տնօրեն Նարիա Սաֆարյանն է: Նա գերազանցությամբ է ավարտել խաչատուր Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի Ֆիզմաթ ֆակուլտետը, ֆիզմաթ գիտությունների թեկնածու, դոցենտ է: Շրջանավարտները գեղեցիկ խոսքերով բնութագրում են նրան, թվարկում մարդկային բարձր որակները՝ ամփոփելով. «Ամենաբարձր կոչումն ու պարզև Դուր վաստակել էք՝ դա Մարդ կոչումն է»:

Շրջանավարտները ժամանակահատվածների են բաժանում վարժարանի 25 տարիները՝ մանկություն (1994-2004), երիտասարդության սեմին (2010-2014), հասունություն (2015-2019...): Այնուհետև կողք կողքի ի-

րենց հրաժեշտի տոնական ծրագրերն են ներկայացնում տարբեր հոսքերի շրջանավարտները:

Բեմի վրա մասնագիտությունների զուգակցում է. Լրագրողներն իրենց խոսքն են ասում՝ վստահ, որ հենց իրենցից է կախված օբյեկտիվ տեղեկատվության ապահովումը, նկարիչներն ամեն ինչ տեսնում են գույնի, լույսի ու ստվերի միջոցով. նրանք գեղարվեստական մտածողություն ունեն և մարդուն կարող են կտրել իրականությունից...

Անգլերենի մասնագիտական ենթահոսքի շրջանավարտները հպարտանում են անգլերենի իմացությամբ. նրանք ինքնավա-

վերդարձել հարազատ դպրոց՝ այս անգամ արդեն որպես ուսուցիչներ... Վարժարանի պատմության մեջ իրենց լուսավոր էջն ունեն 40 գիտությունների թեկնածուներ:

Հոբելյանական տարվա շրջանավարտները հիշում են վարժարանի առաջին շրջանավարտների անունները՝ Հակոբ Թադևոսյան, Մարինե Մարության, Արամ Հարությունյան, Աննա Ռուբենյան... Նաև փորձում են ամփոփել՝ ինչ տվեց վարժարանն իրենց ուսումնառության երեք տարիների ընթացքում՝ սովորելու համար այս լավագույն ժամանակը ճիշտ օգտագործելու և գնահատելու կարողություններ, սեփական կարողութ-

տահ են, առաջադեմ, որովհետև միջազգային հարթակներում կարող են անթերի խոսել անգլերեն...

Մաթեմատիկոսների համար մաթեմատիկան ոչ միայն ճշգրիտ գիտություն է, այլև տիեզերքում հնչող երաժշտություն. «համեմայնդեպս այդպես են ասում մաթեմատիկայի ուսուցիչները»: Մաթեմատիկան օգնում է ոչ միայն լուծել մաթեմատիկական, այլև կյանքի բարդ խնդիրները...

Շրջանավարտների բացահայտում-խոստովանությունները իրար են հաջորդում. «Հոգեբանությունն օգնում է ոչ միայն հասկանալ ինքներս մեզ, այլև ուրիշներին... Ահա ինչու ընտրեցինք հոգիները քննող այս մասնագիտությունը»:

Եվ այսպես, եկել է ժամանակը՝ արտահայտելու հոգում կուտակվածը, որովհետև «վարժարանը լոկ տարածություն, սովորելու տեղ, շենք չէ, վարժարանը մենք ենք...»:

Հարուստ ու գեղեցիկ է վարժարանի պատմությունը, որի սաներից շատերը ուսումը շարունակել են Մանկավարժական համալսարանում, ապա նորից

րանի պատմությունը: Նրանք շնորհակալություն են հայտնում բոլոր տարիների ղեկավարներին, որոնք նպաստել են վարժարանի զարգացմանը, վերջին տարիներին վարժարանի զարգացման գործընթացների աջակիցն է ղեկավար, պատմական գիտությունների դոկտոր Ռուբեն Միրզախանյանը:

Շրջանավարտները խոսեցին 12-ամյա կրթության, բարեփոխումների, կրթական համակարգի մատուցած մարտահրավերների մասին, բայց և ասացին, որ վարժարանի ակունքներում կանգնած մտավորականները խիզախեցին նորարարական մտածողությամբ ու գործունեությամբ:

Նոր սերունդը ոչնչով հետ չի մնում՝ վստահեցրին. բանիմաց են ու կարողանում են բացահայտել իրենց ներուժը, ուզում են ոչ միայն աշխարհը փոխել դեպի լավը, այլ աշխարհի փորձն ու գիտելքները բերել մեր երկիր... Վերջում բարձրաձայնեցին, որ կարող են դառնալ Հայաստանի վաղվա օրը, նրա ապագան...

Դա ակնհայտ էր: Բեմի վրա հրաժեշտի թախիծն ու կյանքի մի նոր փուլին ընդառաջ գնալու անհանգստությունը միախառնվել էին և դուրս էին հորդում երգի, պարի ու ասունքի միջոցով... Գեղեցիկ էր և հուզիչ, ու-

բարեկամների՝ ի դեմս Մանկավարժական համալսարանի: Ես հպարտ եմ, որ իմ ուղին սկսել են Մանկավարժական համալսարանից, իսկ մանկավարժական ուղին՝ այս կրթօջախից, և հնարավորություն ունեցել մկրտություն ստանալ վաստակաշատ գիտնականներից: Շնորհակալ եմ 25 տարիների շրջանավարտներին, որոնք թե՛ երկրում, թե՛ նրա սահմաններից դուրս բարձր են պահում վարժարանի պատիվը: Մեր ողջունները նաև երկրի սահմաններում կանգնած զինվորներին, որոնք ապահովեցին այսօրվա խաղա առավոտը: Ես վստահ եմ, որ դուք էլ լինելով հս. Աբովյանի անունը կրող կրթօջախի ավագ դպրոցի շրջանավարտներ, պատվով կկատարեք ձեր առաքելությունը, կհամալրեք Մանկավարժական համալսարանի լավագույն շրջանավարտների շարքերը, կլրեք լավ ու բարի ավանդույթները», - ասաց վարժարանի տնօրեն Նաիրա Սաֆարյանը:

Եվ քանի որ տարին թումանյանական է՝ տնօրենը խոսքն ավարտեց մեծ բանաստեղծի պատգամով. «Աշխատեք ձեր սիրտը պահել մաքուր ու լիքը ամենալավ ու ամենաբարի զգացումներով ու մարդուն նայեցեք բարի սրտով ու պայծառ հայացքով: Գեղեցկություն, բարություն, ճշմարտություն, սրանք են կյանքում հիմնականը»:

«Հպարտության զգացում ունեն, որ վարժարանը 25-րդ շրջանավարտներին է կյանք ուղարկում. ուրախանում ենք, որ կյանք ենք ուղարկում և տխրում, որ բաժանվում ենք: 1994 թվականի դժվարին պայմաններում ստեղծվեց ուսումնական հաստատություն, որտեղ իրենց մանկավարժական ունակությունները ներդրեցին բազմաթիվ դասախոսներ: Վարժարանի ուսուցիչները մեր պարծանքն են: Հպարտությամբ են մշում, որ պատվով ենք հաղթա-

յունները համարձակ ներկայացնելու հնարավորություն, իրավունքներից բացի պարտականությունները գիտակցելու պատասխանատվություն, ընկերներ ողջ կյանքի համար... և Մարդ լինելու կարևորությունը:

Ֆիզմաթ հոսքի շրջանավարտները վստահեցնում են՝ վարժարանը մեզնով է հպարտ ու կանգուն:

Վարժարանն ունի նաև մշակութային հոսք իր ենթահոսքերով... Շրջանավարտները շարունակում են թերթել վարժա-

րախ էր և տխուր... Շրջանավարտները հուզվում էին, և այդ հուզմունքի մեջ այնքան սեր ու ջերմություն կար հարազատ կրթօջախի հանդեպ, այնքան չասված խոսքեր...

«Սա տոն է, որն իր մեջ ամփոփում է 25-ամյա բովանդակալից և բեղմնավոր տարեգրությունը, որի ամեն օրը մի նոր էջ է բացել վարժարանի համար: Բարդ ու դժվարին է եղել այդ ուղին, սակայն հաղթահարվել է շնորհիվ վարժարանի կողքին կանգնած անենասրտացավ

հարել տարատեսակ դժվարությունները», - ոչ պակաս հուզված ասաց Ալեքսանդր Դուլչյանը:

Մեկնումի ժամն է. ինքնաթիռը հրավիրում է 118 ուղևոր-շրջանավարտներին և վայրկյաններ անց սլանում դեպի թռիչքուղի...

Շրջանավարտները վերջին մաղթանքներն են հղում իրենց հարազատ կրթօջախի սիրելի, հոգատար ու արևառատ ուսուցիչներին՝ մաղթելով նրանց հարգանքատեղ լինելու հաճությամբ:

ՄՈՍԿՎԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԻՐԱԿՆՆՈՐՅԱԳՐՈՒՄ

ՌԴ-ում 33 դեսպանությանը կից Մոսկվայի «Վերածնունդ» հայկական կիրակնօրյա դպրոցում մայիսի 19-ին տեղի ունեցավ ավանդույթ դարձած 31-րդ «Վերջին զանգ» միջոցառումը, որը նվիրված էր 2018-2019 ուսումնական տարվա ավարտին: Հանդիսավոր միջոցառումը կազմակերպվել էր նախկին Լազարյան ծեմարանի, ներկայիս 33 դեսպանության հանդիսությունների մեծ դահլիճում:

Հնչեց Հայաստանի հիմնը, ապա մեկնարկեց պաշտոնական մասը: Բացման խոսքով հանդես եկավ Ռուսաստանի Դաշնությունում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպանի կինը՝ Մերի Տողանյանը: Այնուհետև ելույթ ունեցավ ՌԴ-ում 33 դեսպանության երրորդ քարտուղար Կարեն Շաքարյանը: Ներկաներին ողջունեցին Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի թղթակից անդամ Վիլեն Ազատյանը, ինչպես նաև Հայաստանի և Ռուսաստանի գրողների միությունների անդամ Գոհար Ռշտունին: Ընորհակալական խոսք ասաց դպրոցի տնօրենը՝ մանկավարժական գիտությունների թեկնածու Շողիկ Փահլևանյանը: Այնուհետև ներկաները մեծ հետաքրքրությամբ դիտեցին դպրոցի գործունեության տարեկան հաշվետու տեսաժապավենը:

Պաշտոնական մասից հետո «Վերածնունդ» դպրոցի սաները հաջողությամբ ներկայացրին ստեղծագործական հարուստ ծրագիրը: Ուրախության և բարության մթնոլորտում նրանք ոգևորությամբ ներկայացրին գրական-երաժշտական և ազգային պարային հետաքրքիր կատարումներ:

Մոսկվա-երևան

ՊԱՐԱՅԻՆ ՏՈՆ

Գ. Սունդուկյանի անվան ազգային ակադեմիական թատրոնում տեղի ունեցավ Սանկավարժական համալսարանի Կուլտուրայի ֆակուլտետի պարարվեստի մանկավարժություն մասնագիտության 4-րդ կուրսի ուսանողների ավարտական քննություն-համերգը: Նշենք, որ տարբեր տարիների ավարտական քննություն-համերգներն իրարից տարբերվում են ներկայացման ձևաչափերով: Այս անգամ այն նվիրված էր Կոմիտասի ծննդյան 150 և Արամ Խաչատրյանի 115- ամյակին:

Համերգային ծրագրի գեղարվեստական ղեկավարը 33 մշակույթի վաստակավոր գործիչ, պրոֆեսոր Կարեն Չևրոյանն էր, կուրսի ղեկավարը՝ մանկավարժական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Վերա Ավետիսյանը, դասախոս-փորձավարը՝ Տաթևիկ Սիմոնյանը:

Դեռևս նրանց մասնագիտական փորձառության, պրոֆեսիոնալիզմի և համագործակցության շնորհիվ ավարտական կուրսի ուսանողները ներկայացրին պարային գեղեցիկ կատարումներ՝ հանդիսատեսին հիացնելով իրենց մասնագիտական գիտելիքներով ու կատարողական արվեստով:

Համերգային ծրագրի երկրորդ հատվածը Արամ Խաչատրյանի հրաշալի ստեղծագործություններով էր նվիրված. Խաչատրյանական ստեղծագործություններով զուգահեռ պարային շքերթում՝ Վալս, Գորգագործների պարը, Տղամարդկանց պարը, Ուզուն-դարա, Լեզգինկա, Նունեի և Կարենի պարը, Վարդագույն աղջիկների պարը, Գարուն-երևան, ուսանողներն աչքի ընկան կատարողական վարպետությամբ, երաժշտական ռիթմի ընկալման և պարարվեստի մրբերանգների ներդաշնակ մատուցմամբ՝ հաճելի զգացողություններ պարզաբերելով հանդիսատեսին՝ դասախոսներին, ծնողներին և հյուրերին:

Պարային բեմադրություններն ուղեկցվում էին հանճարեղ Կոմիտասի և հայազգի աշխարհահռչակ կոմպոզիտոր Արամ Խաչատրյանի կյանքի կարևորագույն դրվագների մասին պատմող տեսասահիկներով, որոնք պարային բեմադրություններին զուգընթաց մշակութային յուրահատուկ երանգ ու ոճ էին հաղորդում օրվա խորհրդին:

Սիլվա ԱՄՐՅԱՆ

Գարնանային ջերմ շնչով ու բերկրանքով էր պարուրված Շենգավիթ համայնքի 3. Ավետիսյանի անվան N 74 հիմնական դպրոցի դահլիճը: Վաստակաշատ դասվար Ալվարդ Հարությունյանը, ով բազմաթիվ ու բազմաբովանդակ օրինակելի դասերի, ինքնատիպ միջոցառումների հեղինակ է, այդ օրը ևս 3 ա դասարանի իր սաների հետ կրկին հիացրեց հանդիսատեսին՝ ներկայացնելով ամենայն հայոց Մեծ բանաստեղծ Գրիգ. Թումանյանի ծննդյան 150-ամյակին նվիրված գրական-երաժշտական ցերեկույթը, որը կրում էր «Մեքե եք և մեր Թումանյանը» խորագիրը:

Միջոցառումն ուղեկցվում էր տեսանյութերով, որոնց

Ուսուցիչը մեր շրջանավարտն է «ԹՈՒՄԱՆՅԱՆՈՎ ԻՄԱՍՏԵԱՅԱԾ»

զուգընթաց հանդիսատեսը լուռ հիացմունքով դիտում էր երեխաների անկաշկանդ ելույթները՝ ասմունք, բեմադրություն, երգ ու պար, հերոսների բանավեճ և այլն: Երեխաները մտել էին Մեծն Թումանյանի բանաստեղծական, հեքիաթային, խրատներով լի աշխարհը. դահլիճում թևածուլ էին թունանյանական շունչն ու ոգին:

Փորձառու դասվարը ցերեկույթին մասնակից դարձրեց նաև հյուրերից, ծնողներից ոմանց, ովքեր սիրով ու հաճությամբ ասմունքեցին: Միջոցառման ընթացքում փոքրիկները բացառապես թունանյանի ստեղծագործությունների պարզության ու խորության, հայրենասիրության ու բնության հանդեպ անսահման սիրո ելևէջների գաղտնիքները:

Որքան գեղեցիկ էր այն պահը, երբ բեմ բարձրացան «Վերնատան» մշտական անդամները՝ Դ. Աղայան, Լ. Շանթ, Ն. Աղբալյան, Ավ. Իսահակյան, Դ. Դեմիրճյան, ովքեր ելել էին շնորհավորելու հոբելյարին՝ անմահ Թումանյանին:

«Այս հմուտ, հանճարեղ լուռեցուն» շնորհավորում էին նաև նրա հերոսները՝ բարի ու չար, ծույլ ու ջանասեր, անխելք ու հիմար... Մի խոսքով, փոքրիկները հերոսների կերպարանք առած, արտահայտում էին իրենց սերն ու երախտիքը սիրելի բանաստեղծի, մանկագրի նկատմամբ: Իրենց դասվարի հետ միասին նրանք հանդիսատեսին ցույց տվեցին՝ Թումանյանին ինչպես է ներծծված, ծուլված իրենց հոգուր, որ նա պարզապես չի երևում, ինչպես չի երևում այն օրը, որը մեքե շնչում ենք: Երեխաները նույնիսկ բանավիճում էին թունանյանադաստիարակչական գաղափարների շուրջ՝ դրվատելով աշխատանքը, ազնվությունը, հայրենասիրության դասերը, բարությունը, խելամտությունը և այլն: Ցերեկույթը համեմատված էր հեքիաթների այնքան ուսանելի ու դաստիարակչական խտացումներով, որ դահլիճում մտած թե՛ փոքր և թե՛ մեծահասակ ականատեսը նորից ու նորից համոզվում էր, որ Թումանյանի հեքիաթը երբեք չի ծերանում: Ցերեկույթի ընթացքում «խոսում էր» ոչ միայն Թումանյանը, այլև Կոմիտասը, Չարենցը, Բյուրախյանը, Կապուտիկյանը և «Վերնատան» անդամները, որոնց խոսքերն ավետում էին Թումանյանի մեծության մասին:

Ցերեկույթն ավարտվեց հանրաճանաչ «Անուշի» «Ամպի տակից» և «Համբարձման տոն» երգ-պարերով: Իսկ հաղորդավարներն իրենց դասվարի հետ եզրափակեցին ցերեկույթը հետևյալ խոսքերով.

«Այս հմուտ, հանճարեղ լուռեցուն» շնորհավորում էին նաև նրա հերոսները՝ բարի ու չար, ծույլ ու ջանասեր, անխելք ու հիմար... Մի խոսքով, փոքրիկները հերոսների կերպարանք առած, արտահայտում էին իրենց սերն ու երախտիքը սիրելի բանաստեղծի, մանկագրի նկատմամբ: Իրենց դասվարի հետ միասին նրանք հանդիսատեսին ցույց տվեցին՝ Թումանյանին ինչպես է ներծծված, ծուլված իրենց հոգուր, որ նա պարզապես չի երևում, ինչպես չի երևում այն օրը, որը մեքե շնչում ենք: Երեխաները նույնիսկ բանավիճում էին թունանյանադաստիարակչական գաղափարների շուրջ՝ դրվատելով աշխատանքը, ազնվությունը, հայրենասիրության դասերը, բարությունը, խելամտությունը և այլն: Ցերեկույթը համեմատված էր հեքիաթների այնքան ուսանելի ու դաստիարակչական խտացումներով, որ դահլիճում մտած թե՛ փոքր և թե՛ մեծահասակ ականատեսը նորից ու նորից համոզվում էր, որ Թումանյանի հեքիաթը երբեք չի ծերանում: Ցերեկույթի ընթացքում «խոսում էր» ոչ միայն Թումանյանը, այլև Կոմիտասը, Չարենցը, Բյուրախյանը, Կապուտիկյանը և «Վերնատան» անդամները, որոնց խոսքերն ավետում էին Թումանյանի մեծության մասին:

Սիլվա ԱՄՐՅԱՆ

Ցերեկույթն ավարտվեց հանրաճանաչ «Անուշի» «Ամպի տակից» և «Համբարձման տոն» երգ-պարերով: Իսկ հաղորդավարներն իրենց դասվարի հետ եզրափակեցին ցերեկույթը հետևյալ խոսքերով.

- Այո՛, Թումանյանը մերն է, մենք՝ Թումանյանին, որովհետև Թումանյանի հետ ծնվում ենք, Թումանյանի հետ՝ մեծանում, Թումանյանի հետ՝ իմաստանում:

Եվ ուզում ենք բարձրաձայն ասել Թումանյանի պես. «Արևի սման նայեցեք աշխարհին»:

Մենք էլ՝ դպրոցի տարրական դասարանների մեթոդավարման անդամներս, միանում ենք մեր հարգարժան տնօրինությանը և մաղթում անսպառ ուժ ու եռանդ մեր հմուտ ու փորձառու դասվարին, ումից շա՛տ-շա՛տ բան ունենք ընդօրինակելու:

Ա. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

Մեթոդավարման մասնագետ